

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W CZĘSTOCHOWIE, ISO 9001:2000

42-200 Częstochowa, ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 70/126

☎ 34 377 01 00, 34 377 01 01; fax 34 362 04 89

e-mail: sodr@odr.net.pl, www.czwa.odr.net.pl

Oddział w Bielsku-Białej

43-300 Bielsko-Biała, ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24

☎ 33 814 45 41, 33 827 34 40; fax 33 814 45 27

e-mail: Bielsko@odr.net.pl

Oddział w Mikołowie

43-190 Mikołów; ul. Gliwicka 85

☎ 32 325 01 40, 32 325 01 50; fax 32 325 01 44

e-mail: Mikolow@odr.net.pl

Działy:

Ekonomiki, Częstochowa ☎ 34 377 01 10

Metodyki, Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Częstochowa ☎ 34 377 01 14

**Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa
Domowego i Agroturystyki**, Częstochowa ☎ 34 377 01 09

**Systemów Produkcji Rolnej, Standardów
Jakościowych i Doświadczalnictwa**, Mikołów ☎ 32 325 01 56

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

w Będzinie

42-500 Będzin, ul. Małachowskiego 22, ☎ 32 267 74 35

e-mail: PZDR.Bedzin@odr.net.pl

w Bielsku-Białej

43-300 Bielsko-Biała, ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24

☎ 33 814 93 48, e-mail: PZDR.Bielsko@odr.net.pl

w Bieruniu - Lędzinach

43-155 Bieruń ul. Turystyczna 1

☎ 32 326 70 95, e-mail: PZDR.Bierun@odr.net.pl

Cieszynie

43-400 Cieszyn, ul. Kraszewskiego 13, ☎ 33 852 08 94

e-mail: PZDR.Cieszyn@odr.net.pl

w Częstochowie

42-200 Częstochowa, ul. Radomska 2, ☎ 34 362 72 54

e-mail: PZDR.Czestochowa@odr.net.pl

w Gliwicach

44-100 Gliwice, ul. Zygmunta Starego 17, ☎ 32 231 08 24

e-mail: PZDR.Gliwice@odr.net.pl

w Kłobucku

42-100 Kłobuck, ul. Okólna 3, ☎ 34 310 01 00

e-mail: PZDR.Klobuck@odr.net.pl

w Lublińcu

42-700 Lubliniec, Pl. Konrada Mańki 10, ☎ 34 351 30 20

e-mail: PZDR.Lubliniec@odr.net.pl

w Mikołowie

43-190 Mikołów, ul. Gliwicka 85, ☎ 32 325 01 51

e-mail: PZDR.Mikolow@odr.net.pl

w Myszkowie

42-300 Myszków, ul. Pułaskiego 6, ☎ 34 313 71 60-2

e-mail: PZDR.Myszkow@odr.net.pl

w Pszczynie

43-200 Pszczyna, ul. Kopernika 14, ☎ 32 210 33 28

e-mail: PZDR.Pszczyna@odr.net.pl

w Raciborzu

47-400 Racibórz, ul. Ludwika 4, ☎ 32 415 26 10

e-mail: PZDR.Raciborz@odr.net.pl

w Rybniku

44-200 Rybnik, ul. J. F. Białych 7, ☎ 32 423 77 71

e-mail: PZDR.Rybnik@odr.net.pl

w Tarnowskich Górach z siedz. w Nakle Śląskim

42-620 Nakło Śląskie, ul. G. Morcinka 9 a, ☎ 32 285 18 47

e-mail: PZDR.Tarnowskiegory@odr.net.pl

w Wodzisławiu

44-300 Wodzisław, ul. Kubsza 28 c, ☎ 32 455 17 06

e-mail: PZDR.Wodzislaw@odr.net.pl

w Zawierciu

42-400 Zawiercie, ul. Obrońców Poczty Gdańskiej 95

☎ 32 672 87 43, 671 68 26

e-mail: PZDR.Zawiercie@odr.net.pl

w Żywcu

34-300 Żywiec, ul. Batorego 16 (budynek KRUS), ☎ 515 275 903...7

e-mail: PZDR.Zywiec@odr.net.pl

W NUMERZE

str.

Z ŻYCIA ŚODR

XVIII Krajowa Konferencja Pszczelarska.....	1
Na Śląsku o świni, Koniec roku 2012 w woj. śląskim upłynął pod znakiem świni.....	3

SPECJALIŚCI RADZĄ

Azot na czas.....	4
Zasady przemieszczania ziemniaków z Polski do innych państw członkowskich UE.....	5
Przechowywanie ziemniaków.....	6
Ewidencja leczenia zwierząt gospodarskich jako element „Prawa Żywnościowego”.....	7

ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJEMY

Nasze śmieci.....	10
Informacja o projekcie Baltic Deal realizowanym przez ŚODR w Częstochowie.....	12

NOTOWANIA

SYGNAŁY

GMO – za a nawet przeciw.....	17
A może pawie w gospodarstwie agroturystycznym.....	18
Certyfikaty Częstochowskiej Organizacji Turystycznej przyznane.....	19
Robocze Szkolenie Pszczelarskie.....	20
Zmiany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników od 1 stycznia 2013 r.....	21
Konkurs „Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne” i konkurs na Najlepsze Gospodarstwo ekologiczne.....	23
Śląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii w Katowicach Informuje Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej o Realizacji Programu Zwalczania Choroby Aujeszky'ego.....	24
VI Święto Polskiego Wina w Zakrzowie.....	25
Jakie są perspektywy chowu i hodowli gęsi na Śląsku?.....	26
Źródła zakwaszenia gleb w województwie śląskim.....	28

KĄCIK GOSPODYNI

Karnawał w domu? Oczywiście!.....	30
Karnawałowe przysmaki.....	31

ROZNY TEMATYCZNY SPIS TREŚCI ARTYKUŁÓW OPUBLIKOWANYCH W AKTUALNOŚCIACH W 2012 ROKU

Przyjmujemy do druku

**REKLAMY, OGŁOSZENIA, ARTYKUŁY
SPONSOROWANE - zgodnie z cennikiem.**

Drobne ogłoszenia rolników zamieszczamy bezpłatnie.

**PRENUMERATĘ można zamówić bezpośrednio
w redakcji lub u doradców.**

*Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń
i artykułów sponsorowanych. Redakcja zastrzega
sobie prawo do dokonywania skrótów
i przetwarzania materiałów prasowych.*

ADRES WYDAWCY I REDAKCJI

ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO, ODDZIAŁ W MIKOŁOWIE
ul. Gliwicka 85, 43-190 Mikołów, skr. poczt. 85, ☎ 32 325 01 41, 32 325 01 57
e-mail: M.Hankiewicz@odr.net.pl; B.Pieter@odr.net.pl

REDAKCJA

Maurycy Hankiewicz – redaktor naczelny, Barbara Gąsiorowska
Skład komputerowy: Bernadeta Pieter, Karina Kwaśniewska
Fot. na okładce – D. Siwakowski

ŚODR, nr 25/2012

A może pawie w gospodarstwie agroturystycznym

I nie tylko , bo pięknie prezentują się w każdym ogrodzie, a szczególnie dużym - na wolności. Należą do rodziny bażantowatych . Nie tylko literatura fachowa podaje, że jest najwcześniej oswojonym ptakiem ozdobnym. W krajach śródziemnomorskich znano go od 3 tys. lat. Udowodniono został z powodu pięknego upierzenia. Ceniono też jego delikatne mięso, gdyż podawano je jako wyjątkowe danie na stoły biesiadne w zamkach i dworach. Pióra ozdobne były i są elementem dekoracyjnym (np. stroje krakowskie) lub też są ozdobą mieszkań, a w połączeniu z suchymi kwiatami stanowią ciekawe kompozycje.

Ojczyzną pawia są Indie i Cejlon. Rozróżnia się dwa gatunki: paw złoty i paw indyjski. Paw indyjski, inaczej niebieski, jest najbardziej rozpowszechniony. W naturalnym środowisku żyje w gęszczy krzewów i drzew, a prawie zawsze przebywa w małych grupkach. Ciężar samicy wynosi 3-4 kg, a samca 6-8 kg. Długość samca dochodzi do 230 cm., ale połowa przypada na piękny tren. Tokujący ptak rozkłada go szeroko , prostując szyję, cały czas potrząsając ogonem. Wtedy podziwiać go można w całej krasie.

Pawie można nabyć najlepiej z ogrodu zoologicznego lub też bezpośrednio u hodowcy , także na giełdach hodowlanych i wystawach. Zdrowy ptak ma bystre szeroko otwarte oczy i żywo reaguje na to co się wokół niego dzieje. Gdy mamy już upatrzonego kuraka, to trzeba go umieć schwytać do transportu , aby ograniczyć z tym związany stres. Nie łapiemy za ogon ani skrzydła bo może dojść do wyrwania piór. Należy nakryć ptaka siatką, a następnie unieruchomić nogi i skrzydła . Dać do dobrze zabezpieczonego pudła , wystarczająco dużego. Pawie są odporne nawet na kilkugodzinny brak pokarmu. Jednak jeśli przewóz jest bardzo daleko to należy pamiętać o ziarnie i wodzie.

WARUNKI UTRZYMANIA PAWI

Można je trzymać na wolności w dużym ogrodzie lub po prostu w wolierze. Jeśli są na wolności to należy im zapewnić czyste i w miarę ciepłe pomieszczenie na noc, szczególnie zimą. Aby wchodziły same do pomieszczenia musi być ono jasne . Wieczorem, koniecznie trzeba zapalić światło. W pomieszczeniu tym powinny mieć grzędę o przekroju 5 cm., na której ptaki nocują. Konieczne są też karmidła i poidła. Pojemniki z pokarmem ustawiamy w zasięgu wzroku ptaków. Trzeba pamiętać o okresowej dezynfekcji zarówno pomieszczenia jak i karmideł. Trzymając je luzem trzeba je zabezpieczyć, przynajmniej na początku, przed ucieczką. Praktykuje się podcinanie lotek pierwszego rzędu w jednym skrzydle. Ptaki trzeba obserwować, aby po wypierzeniu ponownie podciąć im lotki. W okresie odrostu piór, ptaki zapoznają się z nowym miejscem i w nim pozostaną.

Jeśli decydujemy się na wolierę, to minimalny jej rozmiar wynosi 5m. x 3m. x 2m. Ustawiamy ją od strony wschodniej lub południowej , aby zapewnić słońce. Wo-

liera częściowo powinna być zadaszona – około 1/3. Pod dachem umieszczamy grzędy, analogicznie jak w pomieszczeniach oraz karmidła i poidła. Wnętrze dobrze jest obsadzić roślinnością np. płożące krzewy iglaste , wysokie trawy, niewielkie pnie. Dno wolierzy wysypać piaskiem, aby pawie mogły się w nim kąpać. Gdy będą zimowały w wolierze, to trzeba zabezpieczyć je przed mrozem. Najlepsze są słomiane maty, budki wyścielone sianem w których znajdują schronienie. Powinny też być obficie karmione ze stałym dostępem nie zamrażającej wody.

CZYM ŻYWIĆ PAWIE

Są wszystkożerne. Zjadają nasiona, ziarna, owoce (najlepiej lubią jesienią jabłka i winogrona), owady i ich larwy. Karmimy je kukurydzą, pszenicą i słonecznikiem. Bardzo dobry jest twaróg, jaja na twardo, utarta marchew. Można podawać też granulaty dla kuraków. Istotne znaczenie mają zielonki jak na przykład mniszek lekarski, krwawnik, szczypior, pietruszka, sałaty oraz szpinak. Wszystko to trzeba drobno posiekać.

PAWIE MOŻNA ROZMNOŻYĆ POWIĘKSZAJĄC STADKO

Pełną dojrzałość osiągają po trzech latach. Samice znoszą jaja w trzecim roku, choć zdarza się, że w drugim

roku. Pawie można trzymać parami, choć na jednego pawia mogą przypadać trzy do cztery samice. Po zapłodnieniu samicy, samiec już nie interesuje się nią. Pawice znoszą 4 do 8 jaj, a w warunkach domowych nawet 10–15 jaj. Wysiadują 28 dni. Po wylęgu jeszcze ogrzewają pisklęta w gnieździe przez 48 godzin. Podczas wysiadywania pawica opuszcza gniazdo 2 razy, aby się pożywić. Po około 20 minutach znowu wraca do gniazda. Do ogrodu młode pawie swobodnie można je jednak wypuścić po 6 tygodniach, a nawet po 2 miesiącach (chodzi tu o ptaki krukowate i koty) – bowiem mogą zginąć. Samica jest bardzo dobrą matką, półroczne pawie choć są tak duże jak dorosłe, chętnie podążają za matką. W okresie wychowu mają

duże zapotrzebowanie na białko. Podaje się twaróg, jaja na twardo, ugotowany ryż i dodatki mineralne. Warunkiem udanej hodowli jest przestrzeganie higieny, urozmaicone świeże pożywienie, czysta codziennie wymieniona woda. Wszystkie ptaki trzeba raz do roku odrobaczyć. Połączyć to z dokładnym czyszczeniem i dezynfekcją pomieszczeń lub woliery.

Chów tych pięknych ptaków na pewno przyniesie wiele satysfakcji, czego Państwu serdecznie życzę.

Władysława Zyzak
PZDR Żywiec

Na podstawie praktyki w hodowli i literatury „Bażanty i pawie” Agencja wydawnicza „Egros”